

diferencialne psihologije in psihologije motivacije, obenem pa tesno sodelovala s strokovnjaki za človeške vire, da bi izluščila vedenjske dispozicije, pomembne za poklicni uspeh. Za izhodišče slovenske priredbe je služila različica iz Velike Britanije, čeprav je BIP plod nemških avtorjev. V standardizacijski raziskavi smo zbrali podatke 677 zaposlenih oseb v Sloveniji (49,7 % žensk) v starostnem razponu od 20 do 64 let starosti. Predstavil bomo področja in načine uporabe, osnovne psihometrične značilnosti slovenske oblike vprašalnika, tuje in domače študije veljavnosti, katero smo pri nas preverjali z uveljavljenimi vprašalniki BFQ, EPQ in FPI-R, v tujini pa tudi z merili kot so prihodki, hierarhični položaj, subjektivna ocena poklicne uspešnosti in zadovoljstvo s službo.

Predicting safe driving behavior of professional bus drivers: Validation of psychometric tests using real driving performance

Kempinski, M., Vetter, M., Schünemann, A. L., Debelak, R., Gatscha, M., Herle, M., Mandler, G.
SCHUHFRIED GmbH, e-mail: kempinski@schuhfried.at

About 50.000 people die every year as a result of truck and bus accidents alone on German roads. Although the human factor plays a substantial role in the majority of cases, there are currently very few empirical analyses indicating how accurately test procedures make it possible to predict the safe driving capabilities of professional drivers. The present study is a theory-driven examination of the criterion-related validity of performance and personality tests on the basis of the GDE-matrix. A test battery consisting of safety critical ability and personality tests was administered to 125 professional bus drivers during routine driver training. Participants drove a passenger bus under three real time driving scenarios: 1) a standardized driving test, 2) an obstacle course and 3) a maneuvering course. Expert driving assessors scored the performance of drivers using objective and subjective criteria for each scenario. Regression analyses of results indicate that the full psychometric test battery could predict driver performance ($R = .62, p < .05$), and that different combinations of ability and personality dimensions are relevant for different safe driving scenarios in line with the GDE-Matrix. The results of the study revealed satisfactory criterion-related validities. Against this background, it is recommended that the most comprehensive possible tests taking the relevant factors into account should be carried out in assessing the suitability of professional drivers to reduce accident rates.

Agresivnost in nasilje ter percepcija pogostosti pojava nasilja v partnerski zvezi

Melita Zver Makovec
ZPKZ Ig, e-mail: melita.zver-makovec@gov.si

Prispevek predstavlja z zaznavami in evalvacijami povezano spolno obliko nasilja in druge oblike nasilja v medosebnih, partnerskih in družinskih ter drugih socialnih in »širših družbenih« odnosih. V raziskavo, ki je potekala med letoma

2010 in 2012, je bilo zajetih 173 udeležencev, od tega 27 obsojenih moških zaradi kaznivega dejanja z elementi nasilja, 67 oseb s sindromom odvisnosti od alkohola ter 79 odraslih oseb. Temeljni vsebinski vidiki, katerih relacije smo preučevali, so vrednote ter fenomen agresivnosti in nasilja s poudarkom na percepciji pogostosti fizičnega in psihičnega nasilja v partnerski zvezi. Uporabili smo anketni vprašalnik, sestavljen iz dveh delov. V prvem delu smo zajeli vprašanje prostih asociacij na tri besede – spolnost, ljubezen in nasilje ter osnovne demografske podatke, ki so zajemali podatke o spolu, starosti, dokončani izobrazbi, številu članov gospodinjstva, poziciji udeleženca v družini, podatke o starših, kje posameznik živi ter podatke o spolni usmerjenosti udeleženca. Drugi del anketnega vprašalnika je sestavljen iz niza 28 vprašanj odprtega in zaprtega tipa, ki smiselno zaokrožujejo teme, vezane na nasilje v širših družbenih in intimnopartnerskih odnosih. Obe simptomatski skupini (obsojenci ter osebe, odvisne od alkohola) sta odkrito odgovarjali na vprašanja, zavestnega prikrivanja ni bilo zaznati. Kaže pa se tendenca k zanikanju kot obrambnemu mehanizmu, kar poudari potrebo po terapevtskih strategijah obravnave nasilja v okolju zdravljenja odvisnosti in v zaporu.

Vloga stališč in pogostosti srečevanja z nasiljem v družini pri ukrepanju zdravstvenega osebja

Saša Zorjan, Urška Smrke, Lilijana Šprah
Družbenomedicinski Inštitut, Znanstvenoraziskovalni center
Slovenske akademije znanosti in umetnosti,
e-mail: sasa.zorjan@zrc-sazu.si

Področje prepoznavne in obravnave žrtev nasilja v družini (NVD) je v Sloveniji zakonsko urejeno od leta 2008, ko je bil sprejet Zakon o preprečevanju nasilja v družini. Navkljub jasnim zakonskim določilom, ki zdravstvenemu osebju nalagajo dolžnost prijave nasilja v primeru sumov na NVD, se še vedno soočamo z neustreznim ukrepanjem zdravstvenega osebja ob sumu na NVD. V pričujočem prispevku smo preučevali vlogo stališč zdravstvenega osebja o sprejemljivosti NVD ter pogostosti srečevanja s primeri NVD k ustreznosti ukrepanja ob sumu na NVD. V raziskavi je sodelovalo 448 zdravstvenih delavcev (56,2 % zdravnikov, 31,4 % osebja zdravstvene nege in 7,6 % ostalih strokovnih delavcev), ki so se v preteklosti že srečali s primeri NVD. Vsi udeleženci so izpolnili vprašalnik o prepoznavi in obravnavi nasilja v družini, ki je bil konstruiran za namene raziskave. Rezultati so pokazali, da stališča o sprejemljivosti NVD negativno napovedujejo ustreznost odzivanja za tiste, ki se z NVD v svoji praksi srečujejo pogosto ($B = -0,78, t(318) = 3,44, p = 0,001$), medtem ko pri tistih zdravstvenih delavcih, ki se z NVD v okvirih svoje prakse srečujejo redko, stališča o sprejemljivosti NVD niso pomemben napovednik ustreznosti odzivanja. Rezultati raziskave nakazujejo na potrebo po različnih intervencijah za zdravstvene delavce z različno pogostostjo obravnave NVD.